

angaar selve Ændringsforslagene Nr. 112 og 113 og de Punkter, hvori begge Mindretallene ere enige, vil jeg bemærke over for den højtærede Justitsminister, at det forekommer mig, at man kan ikke komme Sagen nærmere. Naar en Person tilhører et Trossamfund, der tilsteder Ed, ser jeg ikke, det kan gaa an paa Grund af individuelle Anskuelser at tillade vedkommende at sige nej. Det er jo ikke for vedkommendes egen Skyld, at Eden aflægges, men derimod til Bevis i andres Trætter, og der forekommer det mig, at Synspunktet maa være, at Parterne have Krav paa, at der ydes al den Garanti, som kan ydes for Udsagnets Rigtighed. Naar det paagældende Vidne er en Person, som kan aflægge Ed, kan den Garanti, som ligger i Eden, faas; og at der ligger en meget betydelig Garanti i Eden, kan der ikke være Tvivl om. Det betvivlede den højtærede Minister heller ikke, saa vidt jeg forstod ham. Men naar en Person ikke hører til et saadant Trossamfund, er udtraadt deraf eller aldrig har tilhørt det og erklærer, at Eden er uden bindende Betydning for ham, forekommer det mig ikke, man kan komme denne Sag nærmere. Saa vindes der heller ikke efter min Mening noget ved at ville tvinge en saadan Mand til at aflægge Ed. Derfor synes det mig, der er noget vilkaarligt i saadanne Fristere, som findes i Lovforslaget: at man saa og saa længe i Forvejen skal have meldt sig ud og angivet ikke at ville aflægge Eden. Det forekommer mig at være en Ulempe, man maa finde sig i, at der kan være enkelte Tilfælde, hvor en Person kan slippe for at aflægge Ed, fordi han ikke hører til noget Trossamfund og erklærer sig ude af Stand til at tillægge Eden nogen Betydning. Det forekommer mig, at man ikke kan komme længere i den Sag.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Syns- og Skønsmænd forekommer det mig, at det maaske nok er saaledes, som den højtærede Justitsminister siger, at Dommeren vel i Reglen ikke vil udnævne Personer, som han ved ikke ville og kunne aflægge Eden, og at Parterne som Følge deraf ville blive fri for at have saadanne Skønsmænd. Men mig forekommer det nok, at det kunde være berettiget at tillægge dem en mere bindende Garanti derfor derved, at Loven selv bestemte, at det skulde være saaledes. Tilfælde, hvor der ikke fandtes andre end denne bestemte eller de bestemte Personer, der kunde benyttes til Skønsmænd, som altsaa have tilstrækkeligt

Kendskab til Sagen, synes mig dog at være saa sjældent forekommende, at der ikke bør tages Hensyn dertil. I Tilfælde af den Art vil der vel heller ikke være Tale om at udmelde Skønsmænd, men kun om at benytte Mænd, der i Forvejen ifølge deres Embedsstilling maa anses at være særlig sagkyndige i den Slags Forhold, Læger eller Kemikere, som ere ansatte ved Universitetet eller de andre Statsanstalter eller deslige, og disse Personer ville blive afhørte under andre Former i Reglen i Henhold til den af dem aflagte Ed ved deres Embedstiltrædelse.

Ændringsforslaget under Nr. 97, altsaa det Spørgsmaal, hvorvidt man skal kunne lade Forlig, der ere indgaaede uden for Forligskommissionen, stadfæste af denne og derved forsyne med Eksekutionskraft, vil, som andre af disse Forslag, være nærmere at overveje mellem 2den og 3die Behandling, om der ikke kunde findes andre Maader, hvorved man kunde afværge de Misbrug, der nu utvivlsomt ere drevne med den Slags Forlig. Jeg kan ikke i Øjeblikket udtale mig om, hvorvidt der, som den højtærede Justitsminister bemærkede, skulde være Mulighed for at fastsætte i Forliget, hvad der kan vedtages eller ikke kan vedtages angaaende Omkostningerne, eller paa andre Maader træffe Bestemmelser, som kunde sikkre herimod, men saaledes som Forholdene ere nu, forekommer det mig, at det ligger nær for Haanden, at der begaaes Misbrug — og det ikke ubetydelige — med disse uden for Forligskommissionen og Retten afsluttede Forlig, og at det derfor, naar man ikke kan finde Kauteler derimod, vil være rettest helt at forbyde dem.

Holger Petersen: Jeg er enig med den højtærede Ordfører i, at der drives store Misbrug med det private Forlig, og for saa vidt kunde jeg ogsaa ønske, at de faldt bort, men paa den anden Side erkender jeg, at der ved saadanne private Forlig opnaas en forlænget Kredit . . . (Afbrydelse af *Ordføreren* [Nellemann]). Ja vel, men det skader ikke Debtors øvrige Kredit. Et saadant Forlig afvikles i Fred og Ro, hvis Debitor overholder de bestemt aftalte Tider. Sikkert er det, at de fleste, der indgaa Forlig, ikke ane, at det er et Forlig, de indgaa, og at der paaføres dem Omkostninger, som de ikke ere Herrer over at regulere. De ane ikke, hvilken Dag Forliget udløber, og at der derefter en god Dag pludselig kan komme Eksekution. Jeg tillader mig derfor at